

KRONVILDTGRUPPEN REGION SYDJYLLAND

AFRAPPORTERING TIL VILDTFORVALTNINGSRÅDET

MARTS 2006

Kronvildtgruppen tager i sin afrapportering udgangspunkt i de regionale kronvildtgruppers 5 hovedarbejdsopgaver, idet der anvendes den skabelon, som Danmarks Jægerforbund og Skov- og Naturstyrelsen har udarbejdet i fællesskab.

Hver opgave efterfølges af en række spørgsmål, hvis besvarelser belyser kronvildtgruppens aktiviteter vedrørende emnet. Afslutningsvis beskrives tillige emner gruppen har beskæftiget sig med ud over de 5 hovedarbejdsopgaver.

1. At udbrede kendskabet til de Jagtetske Regler for Kronvildt

- a. *Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at udbrede kendskabet?*

Gunnar Malmkjær har i sin egenskab af formand for gruppen skrevet til alle Danmarks Jægerforbunds foreninger i regionen med tilbud om, at gruppens medlemmer mødte op for at orientere om de Jagtetske Regler for Kronvildt, samt om kronvildtgruppen og dens arbejdsopgaver.

Folderen om Dansk Kronvildtforvaltning, udarbejdet af Danmarks Jægerforbund, er uddelt til jagtforeninger.

Der vil blive orienteret om reglerne ved Jægerforbundets regionsmøder.

Gunnar Malmkjær har skrevet et læserbrev til bl.a. Jydske Vestkysten, som dog ikke ønskede at bringe mere om emnet. Han har desuden deltaget i et 3 min. langt interview i Radio Syd, hvilket ikke medførte yderligere omtale, ligesom et forsøg på at få bragt en artikel i Jæger om emnet heller ikke gav resultat.

- b. *Hvordan fungerer de etiske regler for kronvildtjagt?*

Reglerne fungerer i begrænset omfang og er endnu ikke ordentligt implementeret overalt hos jægerne. Der er stadig et forståelsesproblem blandt mange jægere, som ikke forstår, at det er et godt tilbud, at man ad frivillighedens vej kan få styr på afskydning og etik. Det er en stor opgave, at få kendskabet til de jagtetske regler udbredt. Det er stadig en almindelig holdning, at hvis det man foretager sig er lovligt, så er det også OK.

- c. *Opleves et behov for justeringer af de etiske regler for kronvildtjagt?*

Gruppen har for nyligt drøftet problemet med jægere, der stort set mangler kuglefang på eget terræn. Det er også et problem, at der bruges for langtgående hunde på drivjagter på kronvildt.

Efter gruppens opfattelse kan der egensvis være problemer med bæredygtighed contra bestandstæthed. Det skal forstås på den måde, at der både er egne, hvor

kronvildtbestanden enten er manglende eller under terrænets bæreevne, samt lokaliteter, hvor kronvildtbestanden er så stor, at den forvolder alvorlige markskader.

2. At gå i dialog og agere, hvis der konstateres brud på de etiske regler for kronvildtjagt

a. *Er der konstateret brud på de jagtetiske regler?*

Gruppen er blevet opmærksom på 3 tilfælde.

b. *Hvilke typer af brud?*

- a. Der er skudt for mange dyr i forhold til arealets størrelse.
- b. Der er skudt flere dyr uden at det første har ligget synligt forendt
- c. For stor afskydning på et lille areal, der støder op til område med stor kronvildtbestand

c. *Hvordan har kronvildtgruppen fået kendskab til brud på de jagtetiske regler?*

- a. Gennem jagtforening
- b. Notits/artikel i Jæger
- c. Melding fra lokalområdet

d. *Hvad har kronvildtgruppen foretaget sig i tilfælde af brud på de jagtetiske regler?*

Gruppens formand har i 1 tilfælde sendt de jagtetiske regler og herefter taget kontakt til de berørte jægere. De 2 andre tilfælde har været drøftet i gruppen uden at det har medført konkret handling. Det er svært at håndtere problemer, man hører om på 3. hånd.

e. *Har det været problematisk for kronvildtgruppen at agere på brud?*

Ja, i dette tilfælde var det, fordi det viste sig, at anmeldelsen om overtrædelserne var grundløs.

f. *Har der kunnet konstateres en effekt?*

Ja, det mundede ud i et møde mellem parterne og resulterede i en god dialog.

3. At medvirke til at skabe overblik over kronvildtbestandens udvikling og sammensætning

a. *Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over kronvildtbestandens udvikling og sammensætning?*

Det er forsøgt via lokalkendte kontaktpersoner at lokalisere de områder, hvor der står kronvildt fast, samt hvor det forekommer som strejfvildt. En årlig registrering af hvor der sættes kalve kan indikere i hvilken retning, bestandene udvikler sig.

Når det tages i betragtning, hvor svært det kan være selv for vildtbiologer at udtale sig blot nogenlunde sikkert om en hjortevildtbestands størrelse og sammensætning, selv på et forholdsvis begrænset område, står det klart, at det er en overordentlig svær opgave, at skabe overblik over hvordan kronvildtbestanden udvikler sig og er sammensat i en hel landsdel.

b. Hvilke metoder har i den forbindelse været anvendt?

Der har i 2005 været kontakt til jagtforeninger i et forsøg på at få organiseret en optælling. Desværre var der ikke mange, der efterkom opfordringen.

I 2006 forsøges via de lokale kontaktpersoner at organisere en optælling den 29. april, hvor der også tælles i Oksbøl Krondyrreservat.

c. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af bestandsudviklingen?

Der er store forskelle indenfor regionen. I kerneområdet omkring Oksbøl er der et svagt, tilsigtet fald i bestanden. I den nordlige del af regionen stiger bestanden kraftigt. Andre steder status quo.

d. Hvordan udvikler bestanden sig geografisk indenfor kronvildtgruppens område?

Der er en klar opfattelse af, at bestanden spreder sig til nye områder. Det er således fornemmelsen, at bestanden spredes i øst- og nordøstlig retning fra området ved Oksbøl og østpå fra området ved Vorbasse.

e. Hvad er den regionale kronvildtgruppes vurdering af bestandens køns- og alderssammensætning?

Der er for få udvoksede hjorte i bestanden.

4. At medvirke til at skabe overblik over afskydningen

a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over afskydningen?

Gruppen har foretaget en opdeling af regionen i 7 delområder. Opdelingen er sket under hensyn til medlemmernes kendskab til kronvildtets fordeling i regionen og områderne er geografisk godt afgrænsede.

I hvert delområde er der udpeget en lokal kontaktperson, der via sit netværk har et godt kendskab til, hvad der sker på kronvildtfronten i hans område. For at understøtte de lokale kontaktpersoners arbejde har skovdistriktet på sin hjemmeside lagt informationer om De

Jagtetiske Regler for Kronvildt, kronvildtgruppen og dens arbejdsopgaver, kort over regionen og dens underopdeling i delområder, information om hvem de lokale kontaktpersoner er, samt hvad de har til opgave.

b. Hvilke metoder har været anvendt?

De lokale kontaktpersoner har indsamlet oplysninger om kronvildt nedlagt i deres delområder i sæsonen 2005/06.

Efter aftale i Kronvildtgruppen sammenstiller Aksel Bek oplysningerne efterhånden som han får indberetninger fra de 7 delområder.

Når tallene foreligger, vil de blive lagt ud på den del af skovdistriktets hjemmeside, der er forbeholdt kronvildtgruppen.

For jagtsæsonen 2005/06 er der indsamlet oplysninger om 751 nedlagte kronvildt, som fordeler sig med 48 % hundyr og 52 % handyr. Andelen af hjorte i den samlede analyse er 38 %. Ved beregningen af handyr er forudsat, at halvdelen af kalvene er hjortekalve.

Aksel Beks rapport om afskydningen er vedlagt som bilag.

c. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af afskydningen i forhold til den regionale bestandsstørrelse?

Kan ikke besvares, da gruppen ikke har haft lejlighed til at drøfte indberetningerne.

d. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af afskydningens køns- og aldersfordeling?

Kan ikke besvares, da gruppen ikke har haft lejlighed til at drøfte indberetningerne.

e. Hvordan vurderes omfanget af øvrige dødsårsager foruden afskydningen?

Det er gruppens vurdering, at øvrige dødsårsager først og fremmest drejer sig om trafikdrab. Oplysninger herom må fra centralt hold kunne indhentes fra Falck, Redningsringen og schweishundeførernes indberetninger.

5. At medvirke til at skabe overblik over de skader, som krondyrene forvolder i jordbruget

a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over krondyrskader i jordbruget?

Gruppen har taget kontakt til landboforeningerne og skovforeningen. Det tilvejebragte ikke information om konkrete problemer.

- b. *Hvad er kronvildtgruppens vurdering af de skader krondyrene forvolder i jordbruget?*

Skovbruget melder generelt ikke om skader endnu. Det vurderes, at årsagen kan være, at skaderne opvejes af den gode jagtleje, tilstedeværelsen af kronvildt medfører.

Også i landbruget er jagtlejen højere, hvis der kan nedlægges kronvildt. På visse afgrøder kan skaderne dog være så store, at de slet ikke kan opvejes af en høj jagtleje. Afhængig af de lokale forhold er der desuden landbrugsejendomme, hvor kronvildtet stort set kun kommer ud for at fouragerer i døgnets mørke timer, hvor de ikke må nedlægges.

Afgrødevalg er en væsentlig faktor og på udsatte lokaliteter med tætte kronvildtbestande er der afgrøder, som ikke lader sig dyrke.

- c. *Hvordan fordeler skaderne sig indenfor kronvildtgruppens område?*

Det har der ikke været mulighed for at skabe overblik over.

- d. *Hvilke erfaringer er der gjort med afværgemidler?*

Oxbøl Statsskovdistriktet har gjort den erfaring, at afværgemidler kun har effekt i et begrænset tidsrum. Fælles for de fleste afværgemidler er, at de skal give dyrene indtryk af at der er en fare. Men faren er der ikke i virkeligheden, og det finder dyrene ret hurtigt ud af.

Dyrene holder ikke op med at æde, fordi man skræmmer dem væk, så i virkeligheden kan man kun opnå at sprede skaderne, så de ikke bliver for voldsomme for den enkelte jordbruger.

6. Øvrige emner

- a. *Hvilke opgaver har den regionale kronvildtgruppe i øvrigt beskæftiget sig med?*

For at understøtte arbejdet i regionens delområder har der været afholdt et fællesmøde for kronvildtgruppens medlemmer samt de lokale kontaktpersoner. Mødet blev lagt, så der blev lejlighed til at opleve kronvildtet brunst i Oksbøl Krondyrreservat.

- b. *Hvad er kronvildtgruppens overordnede indtryk af forløbet indtil nu?*

Gruppens indtryk er, at Vildtforvaltningsrådet har pålagt kronvildtgrupperne arbejdsopgaver af meget betydeligt omfang, uden at sikre, at der er afsat tilstrækkelige resurser til at understøtte arbejdet fra centralt hold. Eksempler:

1. Den grundlæggende markedsføring af De Jagtetiske Regler for Kronvildt er efter gruppens opfattelse en opgave for den centrale del af Skov- og Naturstyrelsen samt Danmarks Jægerforbund. Gruppen oplever indsatsen her som lidt halvhjertet.
2. Etableringen af en central hjemmeside for alle kronvildtgrupperne lader stadig vente på sig. Gruppen anser en sådan side, med link til de enkelte kronvildtgrupper hjemmesider, som helt central i udveksling af den nødvendige information og inspiration grupperne og brugerne imellem, samt til at skabe et samlet overblik over, hvad der egentlig sker rundt om i landet.
3. Etablering af den centrale database til indberetning af nedlagt kronvildt er yderst vigtig. Hvis den ikke etableres snarest, så bidragerne kan gå ind og se, at deres indberetninger bliver brugt til noget fornuftigt, bliver det svært at få de ønskede informationer fremover.

c. *Har kronvildtgruppernes administrative del både regionalt og centralt fungeret?*

Regionalt fungerer det godt. Fra centralt hold efterlyses markant informationskampagne om De Jagtetiske Regler for Kronvildt, en central hjemmeside samt mulighed for at indberette nedlagt kronvildt, samt se hvad der er indberettet, over Internettet.

d. *Har kronvildtgruppen oplevet konflikter mellem kronvildtets interesseparter: Lodsejere, jægere eller andre naturbrugere?*

Gruppen har ikke kendskab til sådanne konflikter.

e. *Hvordan kan Vildtforvaltningsrådet hjælpe den regionale kronvildtgruppe fremover med fx støtte til holdningsbearbejdning eller initiativ til lovgivning?*

Vildtforvaltningsrådet kan anbefale, at der iværksættes forskning, der kan udfylde nogle af de huller, der er i vores viden om den danske kronvildtbestands levevis samt de forhold, der har betydning for dens trivsel.

Resultater fra et vildtbiologisk forskningsprojekt, der tager udgangspunkt i problemstillingerne ved praktisk kronvildtforvaltning, er et nødvendigt redskab i den regionale forvaltning af kronvildtet. Der mangler f.eks. viden om:

1. Hvordan den ønskede beskydning foretages af en kronvildtbestand med mindst mulig forstyrrelse (så dyrene bliver mere dagaktive).
2. Hvilken betydning den alders- og kønsmæssige sammensætning har for en kronvildtbestands trivsel.

3. Hvordan ny teknologi kan anvendes ved udvikling af afværningsmidler.

f. Hvordan anvendes de eksisterende reguleringsmuligheder indenfor kronvildtgruppens område? Omfang og effekt?

Der er givet 1 tilladelse til regulering af 5 kalve. 3 kalve blev reguleret, og der var tilfredshed med reguleringens effekt.

g. Hvordan har samarbejdet været mellem kronvildtgruppen og eksisterende kronvildtlaug?

Der er så vidt vides kun 1 fungerende kronvildtlaug i regionen, nemlig "kronhjorte.dk" ved Hovborg. En repræsentant herfra har på et af gruppens møder fortalt om laugets og dets resultater. Formanden for laugets fungerer som kontaktperson i regionens delområde V.

h. Er der i det forgangne år oprettet nye kronvildtlaug og i hvilket omfang har kronvildtgruppen bidraget hertil?

Der arbejdes på oprettelse af et laug omkring Herning, ved Brande samt ved Oksbøl.

Bilag 1

Kommentarer til kronvildtregistreringen 2005

Vi har tallene for 1 år liggende på nuværende tidspunkt. Der er indkommet i alt melding om 751 nedlagte stykker kronvildt. Det er positivt, at der allerede på nuværende tidlige tidspunkt i arbejdet er så god en opbakning omkring rapporteringen.

Antallet af nedlagte dyr svarer rimeligt sikkert ikke til hvad der i alt er nedlagt i området. Den statistiske sikkerhed er imidlertid så stor, at datagrundlaget fremover tillader at vi laver sammenligninger og konklusioner. Jeg vil i denne rapport dog undlade at lave konklusioner men lægge det op til kronvildtgruppen at diskutere tallene og evt. lave konklusioner.

Totalt set er der nedlagt 48 % hundyr og 52 % handyr. Andelen af hjorte i den samlede analyse er 38 %. Ved beregningen af handyr er forudsat, at halvdelen af kalvene er hjortekalve.

Fordelingen mellem hjortene målt i forhold til nedlagte hjorte er 36 % spidshjorte, 51 % 6-10 endere (mellemhjorte) og 13 % 12 endere og større. Der er stor spredning på procenttallene i de enkelte delområder.

Der er kun for nogle af meldingerne anført alder for de nedlagte dyr. Tendensen er, at det er yngre hjorte der bliver nedlagt. Antallet af ender er et ret usikkert vurderingskriterium. F.eks. spiller forhold som fødetilgang og arvmasse en rolle.

Aftalte afskudskriterier med antal ender er imidlertid håndterbare for de fleste.

Aftalerne for enkelte hjortelag kan måske ses i afskydningstallene, men denne konklusion synes jeg vi skal drage i kronvildtgruppen.

Antallet af nedlagte hundyr svinger kraftigt indenfor de enkelte delområder. Det kan måske skyldes, at hinder ikke er så interessante at omtale og derfor ikke bliver meldt.

Datamodellen er udarbejdet så vi kan lave andre udtræk som de anførte.

Det bliver spændende at få næste års meldinger ind.

Aksel Bek